

POWIATOWY URZĄD PRACY W WEJHEROWIE

***MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE WEJHEROWSKIM
I PÓŁROCZE 2014 R.***

WEJHEROWO, PAŹDZIERNIK 2014 R.

Spis treści

1. WSTĘP	3
1.1. Słownik terminów zawartych w analizie	4
1.2. Metodologia raportu	5
1.3. Upowszechnienie monitoringu	6
1.4. Bezrobocie w powiecie wejherowskim według stanu na koniec pierwszego półrocza 2014 roku	6
2. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW	11
3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW	17
4. ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE	19
5. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	21
5.1. Zawody deficytowe	21
5.2. Zawody zrównoważone	23
5.3. Zawody nadwyżkowe	23
7. WNIOSKI.....	27

1. Wstęp

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie przedstawia półroczny raport diagnostyczny pod tytułem Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie wejherowskim za pierwsze półrocze 2014 roku.

Opracowanie analiz i sprawozdań, w tym prowadzenie monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych oraz dokonywanie ocen dotyczących rynku pracy na potrzeby powiatowej rady zatrudnienia oraz organów zatrudnienia jest jednym z głównych zadań samorządu powiatu, (a tym samym podległego mu – powiatowego urzędu pracy) w zakresie polityki rynku pracy. W/w zadania określa art. 9 ust. 1, pkt. 9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (tekst jedn. Dz. U. 2013 poz. 674, z późn. zm.).

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemu kształcenia i szkolenia bezrobotnych.

Najważniejszym celem urzędu pracy jest odpowiednie i efektywne świadczenie usług na coraz bardziej konkurencyjnym i wymagającym rynku pracy oraz sprostanie rosnącym oczekiwaniom klientów. Tym samym wyłonienie zawodów deficytowych i nadwyżkowych w niniejszym opracowaniu pozwoli na:

- właściwe planowanie i prowadzenie działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu przez samorządy oraz instytucje zajmujące się problematyką bezrobocia;
- doskonalenie jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa i poradnictwa zawodowego, poprzez dostarczanie informacji na temat zawodów poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które zmniejsza się zapotrzebowanie na rynku pracy;
- zwiększenie efektywności szkoleń osób bezrobotnych dzięki dostosowaniu kierunków szkoleń do potrzeb pracodawców;
- skuteczną aktywizację zawodową osób długotrwale bezrobotnych i poszukujących pracy;
- efektywną realizację programów w postaci finansowego wsparcia dla tworzenia nowych miejsc pracy.

Niniejsze opracowanie składa się z części diagnostycznej. Została ona przygotowana w oparciu o raport obejmujący analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie wejherowskim za pierwsze półrocze 2014 roku. Przy analizie zawodów uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz liczbę zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).

1.1. Słownik terminów zawartych w analizie

Bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych – oznacza to bezrobotnego nieposiadającego kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu.

Bezrobotny długotrwale – oznacza to bezrobotnego pozostającego w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Napływ bezrobotnych – liczba nowo zarejestrowanych osób bezrobotnych w urzędzie pracy w okresie sprawozdawczym.

Zawód deficytowy – zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawód nadwyżkowy – zawód, na który występuje na rynku mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawód zrównoważony – zawód, na który występuje na rynku mniej więcej równe zapotrzebowanie w stosunku do osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Oferta pracy – oznacz to wolne od wymagań naruszających zasadę równego traktowania w zatrudnieniu, w rozumieniu przepisów prawa pracy, zgłoszenie przez pracodawcę do powiatowego urzędu pracy, co najmniej jednego wolnego miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w określonym zawodzie lub specjalności w celu uzyskania pomocy w znalezieniu odpowiedniego pracownika.

1.2. Metodologia raportu

Niniejszy raport został sporządzony zgodnie z Zaleceniami metodycznymi do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych i w oparciu o tablice wynikowe wygenerowane przy użyciu specjalnie przygotowanej aplikacji w ramach Systemu Informatycznego SYRIUSZ. Aplikacja ta pozwala na wydruk zestawień zawierających wyliczone wskaźniki, umożliwiające określenie zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz interpretację uzyskanych wyników.

Podstawowym źródłem informacji wykorzystanych do opracowania raportu były dane liczbowe dotyczące struktury zarejestrowanych bezrobotnych i wolnych miejsc pracy, zawarte w załącznikach do sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy, sporządzanych przez powiatowe urzędy pracy: załącznik nr 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za I półrocze 2014 r.”, załącznik nr 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy za I półrocze 2014 r.”. Z tego też względu raport dotyczy jedynie części rynku pracy, objętej aktywnością powiatowych urzędów pracy.

Podstawą analizy struktury zawodowej bezrobotnych i ofert pracy jest klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzona rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (*rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27.04.2010 r. (Dz. U. nr 82, poz. 537), zmienionego rozporządzeniem z dnia 12 listopada 2012 r. Dz. U. 12, poz.1268*).

W dokumencie tym **zawód** został zdefiniowany, jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze (związanych z wykonywaną funkcją lub przedmiotem pracy). **Specjalność** jest pojęciem węższym od zawodu. Obejmuje ona podstawową wiedzę i umiejętności wymagane do wykonywania danego zawodu oraz dodatkowe kwalifikacje, wynikające ze specjalizowania się w danej dziedzinie. **Umiejętność**, określono jako sprawdzoną możliwość wykonania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu (specjalności). Umiejętności zatem, to „wiedza” praktyczna niezbędna do wykonywania określonych zadań zawodowych. Umiejętności zawodowe gwarantują skuteczne wykonywanie zawodu, a stopień ich opanowania stanowi o poziomie kwalifikacji zawodowych. Natomiast **kwalifikacje zawodowe** to wyczona lub nabyta w drodze doświadczenia wiedza, umiejętności, cechy psychiczne oraz cechy fizyczne (cechy osobowościowe), potrzebne do wykonywania określonej pracy lub zadań, w sposób prawidłowy potwierdzone formalnym certyfikatem. Wynikają one z określonych dokumentów (świadectw, dyplomów, zaświadczeń) i stwarzają domniemanie, że legitymująca się nimi osoba posiada odpowiednie kompetencje. Dokumentem tym może być dyplom, świadectwo, zaświadczenie instytucji szkoleniowej lub inny dokument uprawniający do wykonywania zawodu.

Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego

zawodu (specjalności), z uwzględnieniem takich aspektów kwalifikacji, jak ich poziom i specjalizacja. Kryteria te posłużyły grupowaniu poszczególnych zawodów i specjalności w grupy elementarne, a te z kolei w grupy średnie, duże i wielkie.

1.3. Upowszechnienie monitoringu

Adresatami diagnoz zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na lokalnym rynku pracy są w szczególności: Starosta, Wojewódzki Urząd Pracy, dyrektorzy szkół ponadgimnazjalnych oraz zainteresowane problematyką rynku pracy instytucje szkoleniowe oraz inne organy i organizacje. Monitoring sporządzony został przez pracowników Działu Pośrednictwa Pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie i jest dostępny na stronie Urzędu pod adresem www.pupwejherowo.pl

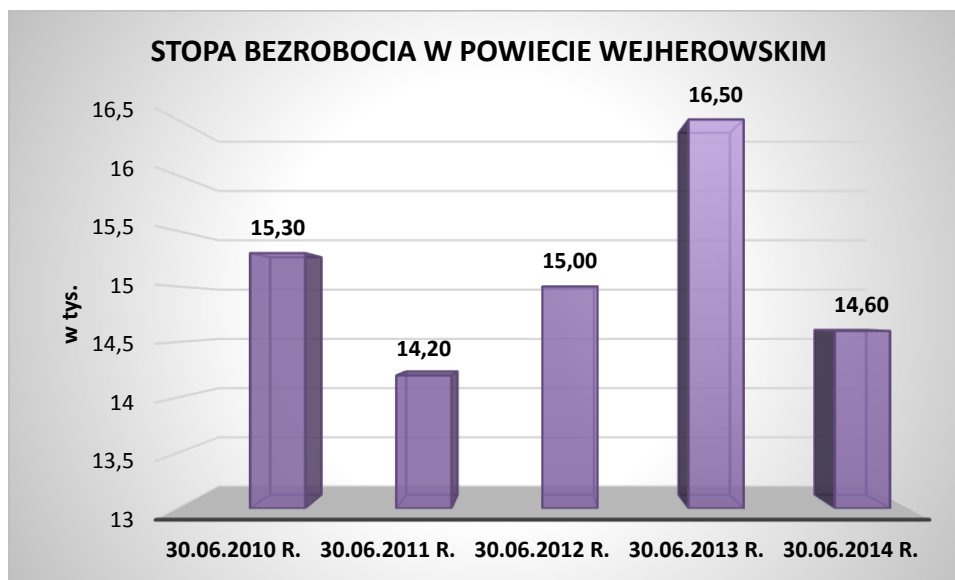
1.4. Bezrobocie w powiecie wejherowskim według stanu na koniec pierwszego półrocza 2014 roku

Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie obejmuje swoim zasięgiem działania trzy miasta: Wejherowo, Rumie i Redę oraz siedem gmin: Wejherowo, Choczewo, Gniewino, Leczyce, Luzino, Linia i Szemud.

Rysunek 1. Zasięg terytorialny działania Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie

Stopa bezrobocia w powiecie wejherowskim na dzień 30 czerwca 2014 roku wynosiła **14,6%** czyli zmalała o 1,9% w stosunku do roku poprzedniego (stan na 30.06.2013 roku – 16,5%). W tym samym okresie stopa bezrobocia w województwie pomorskim wynosiła 11,80% , natomiast w kraju 12%. Stopa bezrobocia w powiecie wejherowskim osiągnęła wartość wyższą o 2,8% w stosunku do województwa pomorskiego oraz 2,6% w stosunku do całego kraju.

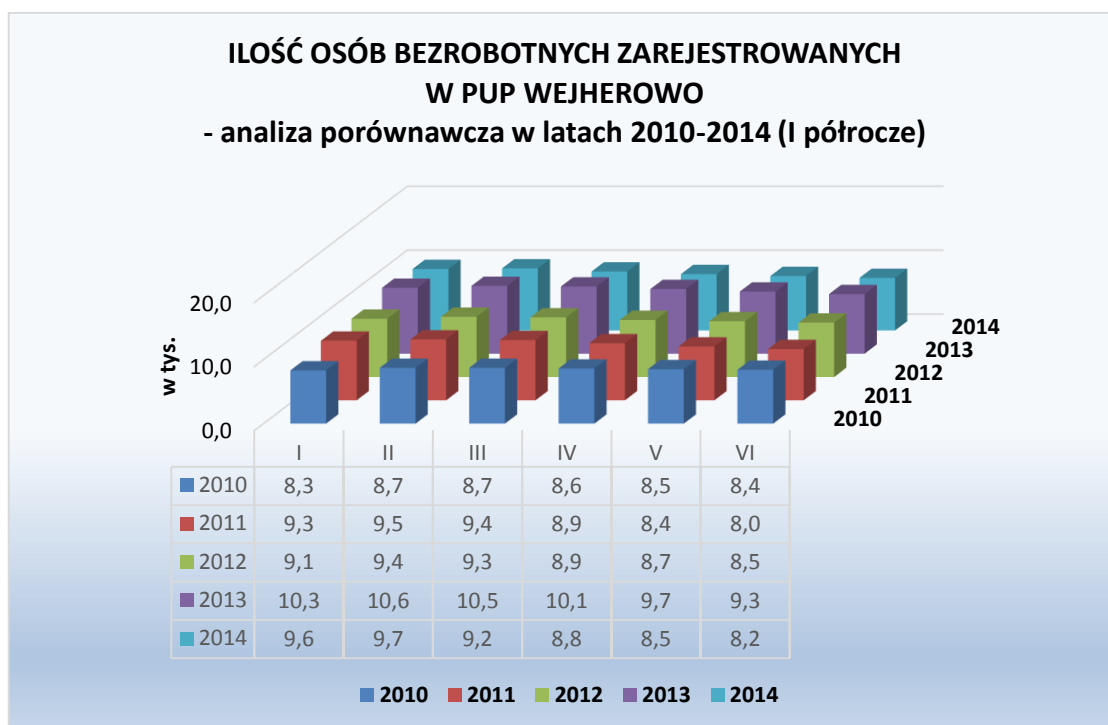

Wykres 1. Stopa bezrobocia w powiecie wejherowskim w latach 2010 r.-2014 r. (I półrocze)

Sytuacja na lokalnym rynku pracy w pierwszej połowie 2014 roku uległa znacznej poprawie. Zaobserwowano spadek liczby osób bezrobotnych rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie.

Według stanu na dzień 30.06.2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie zarejestrowanych było 8 249 osób bezrobotnych. W stosunku do analogicznego okresu 2013 roku nastąpił spadek o 1 099 osoby (9 348 osób bezrobotnych wg stanu na dzień 30.06.2013 roku).

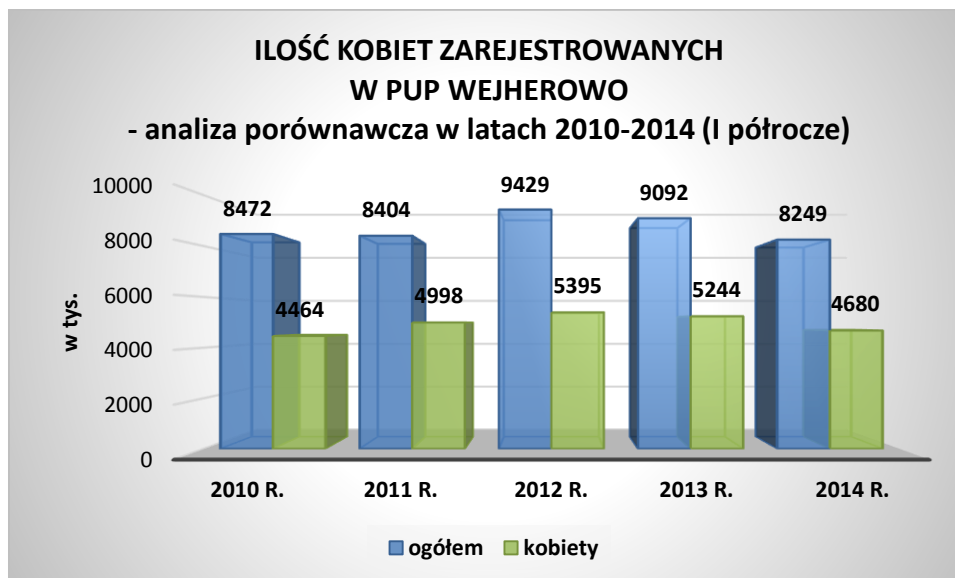
Ilość osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie w poszczególnych miesiącach pierwszego półrocza w latach 2010 – 2014 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Wejherowo w latach 2010-2014 (I półrocze) z podziałem na miesiące – analiza własna

W zaprezentowanych okresach corocznie obserwowano stopniowy spadek liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Wejherowie z końcem I kwartału. Sytuacja powyższa w dużej mierze spowodowana była okresem ożywienia na lokalnym rynku pracy branży budowlanej. Ponadto, województwo pomorskie z uwagi na swoje położenie terytorialne w okresie wiosennym oraz letnim cechuje się większym zapotrzebowaniem na prace sezonowe, co również przedkłada się na wzmożoną ilość podjęć pracy przez osoby bezrobotne z powiatu wejherowskiego.

Na zmniejszenie bezrobocia w okresie wiosennym mają również wpływ różnego rodzaju formy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych takie jak: szkolenia, staże, prace interwencyjne, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, które z początkiem roku z racji przyznanych środków finansowych cieszą się dużym zainteresowaniem osób zarejestrowanych w Urzędzie oraz pracodawców. Tego typu działania mają duży wpływ na sytuację na rynku pracy. Wzrost bezrobocia związany głównie z zakończeniem prac sezonowych następuje od miesiąca września i nasila się w miesiącach zimowych.

Wykres 3. Liczba kobiet zarejestrowanych w PUP Wejherowo w latach 2010-2014 (I półrocze) z podziałem na miesiące – analiza własna

Analizując bezrobocie warto zauważyć, że blisko 60% osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie stanowią kobiety. Podobna sytuacja kształtuje się w całym kraju. Współczynnik aktywności zawodowej kobiet jest niższy od współczynnika aktywności mężczyzn. Kobiety, pomimo że lepiej wykształcone i chętniej podnoszące swoje kwalifikacje, są częściej zawodowo bierne. Jest to często związane z pełnieniem przez nie ról społecznych związanych z urodzeniem i wychowywaniem dzieci czy zajmowaniem się domem i rodziną.

Z dniem 27 maja br. weszły w życie przepisy ustawy z dn. 14.03.2014 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw (*Dz.U. poz. 598*) obejmujące duże zmiany w dotychczas obowiązujących regulacjach dotyczących rynku pracy. Naprzeciw oczekiwaniom kobiet ustawą tą zostało wprowadzone nowe narzędzie w postaci grantu na utworzenie stanowiska w formie telepracy dla skierowanego bezrobotnego rodzica powracającego na rynek pracy posiadającego co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat oraz świadczenie aktywizacyjne dla pracodawcy, za zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanego bezrobotnego rodzica powracającego po przerwie związanej z wychowywaniem dziecka. Dogodnym rozwiązaniem dla kobiet powracających na rynek pracy po urodzeniu dziecka jest również możliwość zatrudnienia ich w niepełnym wymiarze czasu pracy, niestety taki rodzaj pracy jest wciąż stosunkowo rzadko oferowany. Być może pójście kobietom na rękę poprzez umożliwienie im dostępu do pracy, chociażby w niepełnym wymiarze godzin, byłoby sposobem na ich szybszy powrót na rynek pracy po dłuższej przerwie. Elastyczne ramy zatrudnienia przyczyniłyby się także do łączenia obowiązków rodzinnych i zawodowych.

Z uwagi na dużą rozległość powiatu wejherowskiego oraz znaczną liczebność jego mieszkańców sytuacja w poszczególnych jego rejonach jest zróżnicowana. Potwierdzają to poniższe dane dotyczące ilości osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie na dzień 30.06.2014 roku z podziałem na gminy, w zestawieniu z ilością mieszkańców zamieszkujących daną gminę.

Miasta i gminy	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba mieszkańców	% udziału osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców
Miasto Reda	909	22477	4,04
Miasto Rumia	1512	46572	3,25
Miasto Wejherowo	2278	48567	4,69
Gmina Choczewo	333	5779	5,76
Gmina Gniewino	333	7330	4,54
Gmina Linia	265	6202	4,27
Gmina Luzino	634	15386	4,12
Gmina Łęczyce	554	12247	4,52
Gmina Szemud	463	15708	2,95
Gmina Wejherowo	968	22356	4,33
Powiat wejherowski	8249	202624	4,07%

Tabela 1. Liczba osób zarejestrowanych w PUP Wejherowo wg stanu na dzień 30.06.2014 r. – podział na miasta i gminy

Analizując bezrobocie na obszarze powiatu wejherowskiego nie można nie wspomnieć o rozwoju poszczególnych gmin, który ma bardzo duży wpływ na poziom bezrobocia na tych obszarach. Pozytywnym przykładem może być Gmina Szemud, licząca na dzień 30.06.2014 roku 15 708 mieszkańców, z czego zaledwie 463 osoby pozostawały w rejestrach osób bezrobotnych. Na tle pozostałych gmin powiatu wejherowskiego charakteryzuje się ona najniższym bezrobociem, które na dzień 30.06.2014 roku wynosiło zaledwie 2,95%. Na terenie gminy znaczną rolę odgrywają działania GOPS, który jest realizatorem Projektu „Szansa-Aktywizacja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych w gminie Szemud”. W ramach POKL, którego nadrzędnym celem jest aktywizacja społeczna mieszkańców gminy objętych wsparciem Ośrodka Pomocy, narażonych wykluczeniem społecznym, już wykluczonych bądź dyskryminowanych na rynku pracy. Dużym atutem gminy jest również jej dobra komunikacja środkami transportu publicznego z oddaloną zaledwie o 20 km Gdynią, której tak bardzo brakuje do tyle samo oddalonego Wejherowa.

Zupełnie inaczej przedstawiała się sytuacja w gminie Choczewo. Gdzie ilość mieszkańców na dzień 30.06.2014 roku wynosiła 5 779 osób, a ilość osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Wejherowo w tym samym okresie kształtowała się na poziomie 333 osób i wynosiła 5,76%.

Warto wspomnieć również w tym miejscu o prężnie rozwijającej się gminie Gniewino, gdzie procent bezrobocia wynosi 4,54% ogółu mieszkańców. Gmina ta ma wyjątkową strukturę zatrudnienia w porównaniu z innymi gminami wiejskimi. Położona jest blisko aglomeracji trójmiejskiej. W porównaniu z innymi gminami, gmina Gniewino jest gminą o charakterze rolniczo-przemysłowo-turystycznym, co daje jej doskonałe podstawy do dalszego rozwoju oraz inwestowania na tym terenie potencjalnych przedsiębiorców.

2. Analiza bezrobocia według zawodów

Integralną częścią sprawozdawczości charakteryzującą sytuację na lokalnym rynku pracy jest statystyka bezrobotnych według zawodów i specjalności. Spośród całej liczby osób bezrobotnych, znajdujących się w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie w końcu pierwszego półrocza 2014 roku (tj. 8 249 osób), większość posiadała zawód. Podział przedstawiał się w następujący sposób:

- **7 013 osób bezrobotnych posiadających zawód**, co stanowiło 85% ogólnej liczby osób bezrobotnych (w końcu I półrocza 2013 roku – 87,4%);
- **1 236 osób bezrobotnych bez zawodu**, co stanowiło 15% ogólnej liczby bezrobotnych (w końcu I półrocza 2013 roku – 12,6%).

Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Wejherowo – podział na bezrobotnych posiadających zawód oraz bez zawodu

Bezrobotnym bez wyuczonego zawodu jest osoba posiadająca wykształcenie średnie ogólnokształcące, gimnazjalne, podstawowe lub niepełne podstawowe, która po ukończeniu szkoły nie zdobyła żadnych kwalifikacji zawodowych oraz doświadczenia zawodowego.

Osoby z w/w grupy bardzo często borykają się z podwójnym problemem znalezienia odpowiedniego dla siebie zatrudnienia spowodowanym z jednej strony brakiem sprecyzowanych kwalifikacji zawodowych, a z drugiej strony trudną sytuacją na rynku pracy, na którym pracodawcy poszukują wyspecjalizowanych fachowców, w dużej mierze posiadających już doświadczenie zawodowe.

Liczbę i strukturę największych grup zawodowych wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych w powiecie wejherowskim przedstawia poniższa tabela. Do zestawienia wybrane zostały tylko grupy liczące powyżej 60 osób.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni posiadający zawód (%)	Bezrobotni absolwenci		Bezrobotni powyżej 12 m-cy	
					Ogółem	%	Ogółem	%
1	"522301"	Sprzedawca*	1045	14,90	9	5,63	438	17,04
2	"331403"	Technik ekonomista*	164	2,34	5	3,13	70	2,72
3	"931301"	Robotnik budowlany	157	2,24	1	0,63	54	2,10
4	"753105"	Krawiec*	145	2,07	0	0,00	48	1,87
5	"512001"	Kucharz*	143	2,04	1	0,63	51	1,98
6	"751103"	Przetwórcza ryb	141	2,01	0	0,00	65	2,53
7	"752205"	Stolarz*	141	2,01	0	0,00	50	1,95
8	"514101"	Fryzjer*	128	1,83	3	1,88	51	1,98
9	"722204"	Ślusarz*	118	1,68	0	0,00	40	1,56
10	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	101	1,44	0	0,00	22	0,86
11	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	96	1,37	0	0,00	31	1,21
12	"711202"	Murarz*	90	1,28	0	0,00	26	1,01
13	"962990"	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	83	1,18	0	0,00	32	1,25
14	"522305"	Technik handlowiec*	78	1,11	2	1,25	24	0,93
15	"911207"	Sprzątaczką biurowa	73	1,04	0	0,00	41	1,60
16	"432103"	Magazynier	67	0,96	0	0,00	13	0,51
17	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	64	0,91	0	0,00	21	0,82
18	"751201"	Cukiernik*	64	0,91	0	0,00	23	0,89
19	"351203"	Technik informatyk*	62	0,88	0	0,00	11	0,43
20	"941201"	Pomoc kuchenna	61	0,87	0	0,00	28	1,09

Tabela 2. Liczba i struktura największych grup zawodowych zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie wejherowskim w pierwszym półroczu 2014 r.

Analiza największych grup zawodowych (Tabela 2) wskazuje, że najliczniejszą grupą zawodową spośród osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie jest grupa sprzedawców (1045 osób), co stanowi 14,9% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych posiadających zawód.

W dalszej kolejności spośród największych grup zawodowych wyłonieni zostali: technicy ekonomiści (164 osób), robotnicy budowlani (157 osób), krawcy (145 osób) oraz kucharze (143 osoby).

Powyższa analiza może być swego rodzaju bodźcem dla lokalnych władz, wszelkich instytucji odpowiedzialnych za system szkolnictwa, nad określeniem stopnia

dopasowania poziomu, struktury i kierunków kształcenia zawodowego dla potrzeb występujących na rynku pracy. Tego typu działania w przyszłości mogłyby zaspokoić potrzeby lokalnego rynku pracy, a jednocześnie przyczynić się do zmniejszenia ilości osób posiadających konkretnie wyuczony zawód, a mimo to, wciąż pozostających bez pracy.

Niepokojące są dane statystyczne dotyczące stosunkowo wysokiej liczby osób długotrwale bezrobotnych, którzy na dzień 30.06.2014 roku stanowili 31% ogółu osób bezrobotnych pozostających w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy. Większość osób długotrwale bezrobotnych czuje się rzeczywiście zagubiona na rynku pracy – dotyczy to w szczególności osób starszych, zamieszkujących tereny wiejskie. Sytuacja osób długotrwale bezrobotnych nie jest za ciekawa. Im dłużej człowiek pozostaje bez pracy tym trudniej jest mu wrócić na rynek pracy. Skutkiem długotrwałego bezrobocia jest stosunkowo szybka degradacja ekonomiczna osoby bezrobotnej, jej rodziny oraz rosnąca sfera ubóstwa. Osoby długotrwale bezrobotne najczęściej przyjmują postawę pasywną, pojawiające się trudności traktują jako przejściowe, a jednym ze sposobów uzyskania dochodów staje się praca „na czarno”. Długi okres pozostawania bez pracy przyczynia się do degradacji zawodowej, powoduje deprecjację kapitału ludzkiego i utratę zdolności do uzyskania zatrudnienia. Osoby te często nie widzą szans na poprawę swojej sytuacji, nie mają też motywacji do podnoszenia swoich kwalifikacji.

Powstanie problemu bezrobocia najczęściej warunkują takie czynniki jak: zmiany w strukturze lokalnego rynku pracy wynikające np. z rozwoju technologicznego, braku odpowiednich kwalifikacji, braku miejsc pracy w miejscu zamieszkania, a także niska mobilność. Jak wynika z danych grupa zawodowa – sprzedawcy znajduje się na pierwszym miejscu (17,04%) ogólnej liczby osób pozostających długotrwale w rejestrach osób bezrobotnych. Potencjalni pracodawcy wciąż zbyt mało ofert pracy zgłaszają do urzędów pracy. Większość ofert dla sprzedawców ukazuje się na witrynach sklepowych w miejscach gdzie ta praca ma być świadczona.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni powyżej 12 m-cy	
				Ogółem	%
1	"522301"	Sprzedawca*	1045	438	17,04
2	"331403"	Technik ekonomista*	164	70	2,72
3	"751103"	Przetwórcza ryb	141	65	2,53
4	"931301"	Robotnik budowlany	157	54	2,10
5	"512001"	Kucharz*	143	51	1,98
6	"514101"	Fryzjer*	128	51	1,98
7	"752205"	Stolarz*	141	50	1,95

Tabela 3. Liczba i struktura największych grup zawodowych osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Wejherowo w pierwszym półroczu 2014 r.

Niepokojącym problemem staje się bezrobocie wśród osób młodych, których kwalifikacje i umiejętności nie zawsze odpowiadają realiom panującym na lokalnym rynku pracy. Jednym z czynników generujących bezrobocie w tej grupie jest między innymi wydłużający się proces przejścia do zatrudnienia po ukończonej szkole, gdzie młodzi ludzie rozpoczynają pracę osiągając średnią wieku 22 lata, który wg danych

statystycznych w Unii Europejskiej wynosi lat 20. Brak możliwości znalezienia odpowiedniej i satysfakcjonującej pracy skłania ich do podejmowania decyzji o emigracji, czego efektem mogą być potencjalnie negatywne skutki społeczne. Problem bezrobocia dotyczy głównie osoby o niskim poziomie wykształcenia, chociaż dotyczy on również absolwentów uczelni wyższych. Ci jednak, coraz częściej decydują się na podjęcie pracy już w trakcie studiów, często na podstawie samozatrudnienia czy też umów cywilno-prawnych, stąd w mniejszej skali pozostają w rejestrach osób bezrobotnych tut. Urzędu.

W Polsce stopa bezrobocia wśród osób młodych sięga wg Eurostatu 26,1%, co oznacza, że co czwarty aktywny zawodowo młody Polak pozostaje bez pracy. Wśród osób młodych liczną grupę stanowią osoby kontynuujące, przy czym z punktu widzenia rynku pracy często postrzegane są jako bierne zawodowo. Część z tych osób właśnie z uwagi na kontynuację nauki nie jest zainteresowana podjęciem zatrudnienia, opóźniając tym samym swoje wejście na rynek pracy. Jednocześnie duża część pracodawców, co raz częściej poszukuje osób o wysokich kwalifikacjach zawodowych, jednak zbyt rzadko decyduje się na zatrudnienie osób kontynuujących naukę i jednocześnie chcących zdobywać pierwsze cenne doświadczenia zawodowe.

To jednak pracodawcy tworzą miejsca pracy i mają bezpośredni wpływ na poziom zatrudnienia, stąd też środki, jakimi dysponuje tut. Urząd kierowane są w ramach wsparcia zarówno do osób bezrobotnych, jak i do pracodawców.

Na koniec pierwszego półrocza 2014 roku w rejestrach osób bezrobotnych Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie figurowało 160 absolwentów, co stanowiło 1,94% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. W stosunku do analogicznego okresu nastąpił spadek absolwentów o 0,16%.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni absolwenci	
				Ogółem	%
1	"522301"	Sprzedawca*	1045	9	5,63
2	"331403"	Technik ekonomista*	164	5	3,13
3	"514101"	Fryzjer*	128	3	1,88
4	"211402"	Geograf	6	2	1,25
5	"213303"	Specjalista ochrony środowiska	8	2	1,25
6	"214110"	Towaroznawca	7	2	1,25
7	"214202"	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	10	2	1,25
8	"235107"	Pedagog	41	2	1,25
9	"242190"	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	15	2	1,25
10	"242222"	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	41	2	1,25
11	"251902"	Specjalista zastosowań informatyki	10	2	1,25
12	"522305"	Technik handlowiec*	78	2	1,25

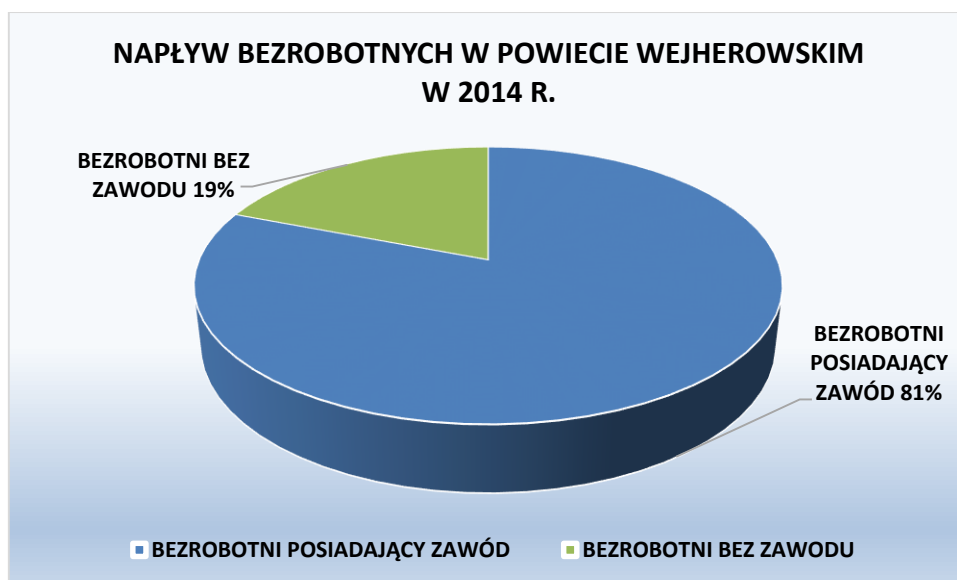
Tabela 4. Liczba i struktura największych grup zawodowych absolwentów zarejestrowanych w PUP Wejherowo w pierwszym półroczu 2014 r.

Wśród bezrobotnych absolwentów wg grup zawodów na pierwszym miejscu znaleźli się: sprzedawcy 5,63% (9 osób) wszystkich zarejestrowanych absolwentów. Na drugim miejscu znajdują się technicy ekonomiści – 3,13% (5 osób), oraz fryzjerzy - 1,88 (3 osoby), a na kolejnym geografowie 1,25% (tj. 2 osoby).

Z ogólnej liczby absolwentów 81 osób ukończyło szkoły bez zdobycia kwalifikacji zawodowych, poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu. Osoby te ujęte są w grupie osób bez kwalifikacji zawodowych, co w związku z brakiem ofert pracy dla osób bez kwalifikacji może narazić je na poważne problemy związane ze znalezieniem zatrudnienia. Nie bez znaczenia pozostają także coraz wyżej stawiane przez pracodawców wymagania w zakresie odpowiednich kwalifikacji zawodowych i doświadczenia potwierdzonych odpowiednimi dokumentami.

Powyższe dane pokazują, iż wśród absolwentów posiadających kwalifikacje zawodowe największym zainteresowaniem cieszą się kierunki kształcenia: pedagogiczny, ekonomiczny oraz handlowy. Znaczna część osób kończy również kierunki zawodowe takie jak: kucharz małej gastronomii oraz technik mechanik. Z obserwacji lokalnego rynku pracy i ofert pracy napływających do Urzędu wynika jednak, iż na dzień dzisiejszy rynek pracy nie jest gotów wchłonąć spośród nich znacznej liczby absolwentów w/w kierunków i specjalności.

Do dnia 30.06.2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie zarejestrowanych zostało **5 516 osób**, z czego osoby posiadające zawód stanowiły 81% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (osoby posiadające zawód - 4 461 osób) zaś osoby bezrobotne bez zawodu – 19% ogólnego napływu (1 055 osób).

Wykres 5. Napływ bezrobotnych w powiecie wejherowskim – podział na bezrobotnych posiadających zawód oraz bez zawodu

Tabela 5 prezentuje grupy zawodowe, w których nastąpił największy napływ bezrobotnych w pierwszej połowie 2014 roku. Do poniższej tabeli wybrane zostały tylko grupy zawodowe liczące powyżej 60 osób.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	%	Bezrobotni absolwenci	%
1	"522301"	Sprzedawca*	507	9,19	26	5,38
2	"752205"	Stolarz*	106	1,92	5	1,04
3	"931301"	Robotnik budowlany	98	1,78	1	0,21
4	"331403"	Technik ekonomista*	88	1,60	11	2,28
5	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	81	1,47	19	3,93
6	"514101"	Fryzjer*	79	1,43	13	2,69
7	"722204"	Ślusarz*	78	1,41	0	0,00
8	"512001"	Kucharz*	77	1,40	5	1,04
9	"753105"	Krawiec*	77	1,40	0	0,00
10	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	75	1,36	13	2,69
11	"751103"	Przetwórca ryb	68	1,23	1	0,21
12	"711202"	Murarz*	67	1,21	4	0,83

Tabela 5. Największy napływ bezrobotnych według grup zawodów w I połowie 2014 r.

Analiza danych zamieszczonych w powyższej tabeli wskazuje, że największy napływ bezrobotnych odnotowany został w grupach zawodowych najliczniej reprezentowanych na terenie powiatu wejherowskiego tj.: sprzedawcy (507 osób), stolarze (106 osób) oraz robotnicy budowlani (98 osób).

Podobnie kształtowała się sytuacja w pierwszym półroczu ubiegłego roku. Na czołowe pozycje wysuwały się te same grupy zawodów.

3. Analiza ofert pracy wg zawodów

W pierwszej połowie 2014 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie wpłynęło **2 648 ofert pracy** tj. o 832 oferty więcej niż w pierwszym półroczu 2013 roku.

W poniższej tabeli ujęte zostały oferty pracy w wybranych zawodach zgłoszone w analizowanym okresie, w których minimalna liczba oferowanych miejsc pracy wynosiła 40 lub więcej, w odniesieniu do napływu osób bezrobotnych posiadających pożądany zawód i zarejestrowanych w pierwszym półroczu 2014 roku.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w I-półroczu	%	Bezrobotni wg zawodu	Napływ bezrobotnych wg zawodów
1	"522301"	Sprzedawca*	227	8,57	1045	507
2	"411004"	Technik prac biurowych*	153	5,78	51	17
3	"515303"	Robotnik gospodarczy	116	4,38	41	32
4	"931301"	Robotnik budowlany	113	4,27	157	98
5	"000000"	Inny zawód lub brak zawodu	108	4,08	1236	1055
6	"751204"	Piekarz*	68	2,57	60	35
7	"341202"	Opiekun osoby starszej*	61	2,30	7	3
8	"711903"	Monter rusztowań	60	2,27	3	2
9	"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	45	1,70	2	2
10	"512001"	Kucharz*	41	1,55	143	77
11	"911207"	Sprzątaczką biurowa	41	1,55	73	27
12	"524902"	Doradca klienta	40	1,51	19	22

Tabela 6. Oferty pracy wg zawodów oraz wielkość napływu bezrobotnych w pierwszej połowie 2014 r.

Analiza grup zawodowych, do których skierowano największą liczbę ofert pracy pozwala wskazać na: sprzedawców (227 ofert pracy), techników prac biurowych (153 ofert pracy) a także robotników gospodarczych (116 ofert pracy).

Faktyczna liczba ofert skierowanych do równie licznej grupy bezrobotnych jak: robotnik budowlany, piekarz, opiekun osoby starszej, monter rusztowań, asystent nauczyciela przedszkola, była już znacznie niższa. Jak wynika z danych statystycznych, w przypadku robotników budowlanych zwiększona ilość ofert pracy dla tych grup zawodowych występuje w okresie wiosenno-jesiennym. Natomiast okres zimowy ze względu na nieodpowiednie warunki atmosferyczne charakteryzuje się niemal zerowym zapotrzebowaniem na pracowników z tych grup zawodowych. W przypadku składanych ofert pracy dla takich grup zawodowych jak: pracownik biurowy (zawód szkolny: technik prac biurowych) oraz sprzedawca czy asystent nauczyciela przedszkola większość składanych ofert dotyczy subsydiowanych miejsc pracy. Zapotrzebowanie na w/w profesje wynika w dużej mierze z dogodnej dla pracodawcy formy aktywizacji

osób bezrobotnych, jaką jest staż. Uczestnictwo w stażach jest jedną z form aktywizacji zawodowej i cieszy się dużym zainteresowaniem osób bezrobotnych jak i pracodawców.

Właściciele firm chętnie przyjmują bez obciążeń finansowych osoby do pomocy w codziennym funkcjonowaniu ich działalności. Jednak po zakończeniu kilku miesięcznego okresu stażu, tylko nieliczni mają szansę na pozostanie w danej firmie i trwale zatrudnienie. Pomimo tego, osoby po zdobyciu doświadczenia zawodowego w ramach niniejszej formy wsparcia szybciej znajdują pracę i trwale opuszczają grono osób bezrobotnych.

Należy zaznaczyć, że powyższe analizy są wynikiem na danych zgromadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie. Dotyczą liczby osób bezrobotnych oraz liczby zgłoszonych ofert pracy, prezentowanych według zawodów i specjalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Raport nie obejmuje analizy ofert zamieszczanych w prasie i Internecie. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych oparty jest na statystyce Urzędu Pracy i nie stanowi kompleksowego obrazu wszystkich zjawisk i procesów zachodzących na lokalnym rynku pracy.

4. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie

Miernikiem, który pozwala na wskazanie zawodów generujących w najwyższym stopniu bezrobocie długotrwałe, jest wartość wskaźnika długotrwałego bezrobocia. Interpretując ten wskaźnik, należy pamiętać, że jego wartość informuje, jaki procent osób bezrobotnych zarejestrowanych w konkretnym zawodzie pozostaje w rejestrze Urzędu, co najmniej przez okres 12 miesięcy.

Na podstawie wielkości wskaźnika długotrwałego bezrobocia oszacowano duże i elementarne grupy zawodów implikujących długotrwałe bezrobocie oraz przejawiających równowagę na lokalnym rynku pracy między popytą, a popytem na pracę.

Zawody generujące długotrwałe bezrobocie to takie, które mają najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia. Tabela 7 zawiera wykaz zawodów, które w pierwszym półroczu 2014 roku na obszarze powiatu wejherowskiego w największym stopniu generowały długotrwałe bezrobocie. W sytuacji, gdy dla danej grupy zawodów wskaźnik bezrobocia długotrwałego przyjmuje wartość 1, wszystkie osoby poprzednio pracujące i reprezentujące tę grupę zawodową, pozostają w rejestrach Urzędu powyżej 12 miesięcy.

Lp	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	"2355"	Nauczyciele sztuki w placówkach pozaszkolnych	1
2	"2522"	Administratorzy systemów komputerowych	1
3	"3240"	Technicy weterynarii	1
4	"3213"	Technicy farmaceutyczni	1
5	"2284"	Dietetycy i specjaliści do spraw żywienia	1
6	"1211"	Kierownicy do spraw finansowych	1
7	"1342"	Kierownicy w instytucjach opieki zdrowotnej	1
8	"1212"	Kierownicy do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	1
9	"1219"	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	1
10	"4413"	Kodowacze, korektorzy i pokrewni	1
11	"3135"	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów metalurgicznych	1
12	"4411"	Pomocnicy biblioteczni	1
13	"3253"	Optycy okularowi	1
14	"3132"	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	1
15	"2432"	Specjaliści do spraw public relations	1
16	"2523"	Specjaliści do spraw sieci komputerowych	1
17	"3118"	Kreślarze	1
18	"4415"	Pracownicy działów kadr	1
19	"4225"	Pracownicy biur informacji	1
20	"5163"	Pracownicy zakładów pogrzebowych	1
21	"4312"	Pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	1

22	"3352"	Urzednicy do spraw podatkow	1
23	"3356"	Funkcjonariusze sluzby wieziennej	1
24	"6122"	Hodowcy drobiu	1
25	"7514"	Robotnicy przetworstwa surowcow roslinnych	1
26	"9213"	Robotnicy pomocniczy przy uprawie roslin i hodowli zwierzat	1
27	"8155"	Operatorzy maszyn do wyprawiania futer i skor	1
28	"8154"	Operatorzy maszyn wykończalniczych wyrobów włókienniczych	1
29	"9520"	Sprzedawcy uliczni produktow niezwywnosciowych	1
30	"7321"	Pracownicy przy pracach przygotowawczych do druku	1
31	"7319"	Rzemieslnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	1

Tabela 7. Nazwy grup zawodow generujacych w najwiekszym stopniu dlugotrwałe bezrobocie w powiecie wejherowskim w pierwszym polroczu 2014 r.

Z powyższej analizy wynika, że w pierwszym półroczu 2014 roku na obszarze powiatu wejherowskiego wystąpiły 24 grupy elementarne (4-cyfrowe), które obrazują grupę zawodów generujących długotrwałe bezrobocie. Znalazły się w niej osoby legitymujące się długoletnim okresem zatrudnienia i pracą na wyspecjalizowanych stanowiskach. Ta grupa osób często doświadcza znaczących trudności związanych z powrotami na rynek pracy.

Barierami utrudniającymi znalezienie zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez tą grupę bezrobotnych są między innymi: brak dostatecznej liczby miejsc pracy, nieustannie rozwijający się postęp technologiczny, wiek, strach przed nowymi wywaniami, brak chęci przekwalifikowania się, a także niechęć pracodawców do zatrudniania osób mających trudności z adaptacją do nowych warunków.

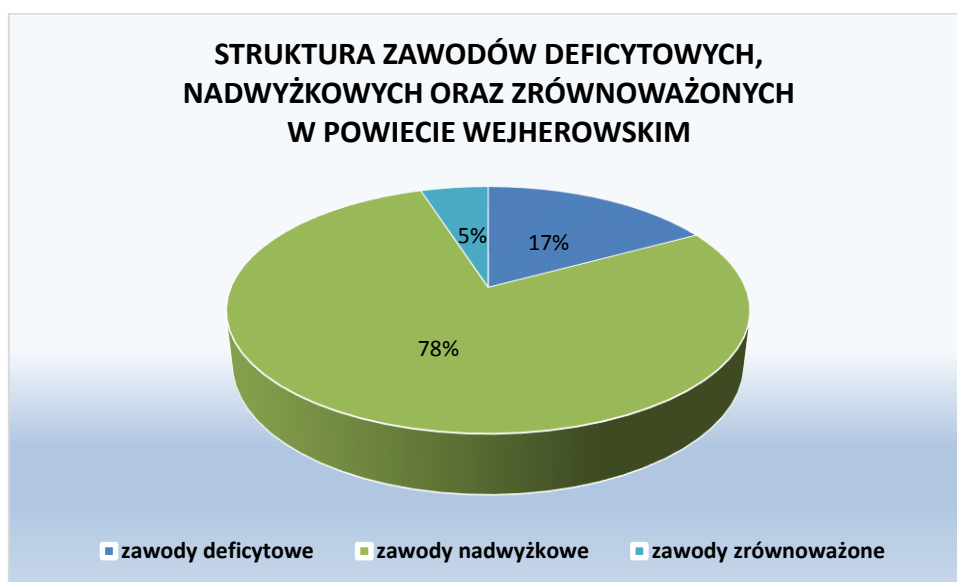
5. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzono w oparciu o wskaźniki zawarte w zaleceniach metodycznych do prowadzenia monitoringu. Właściwa interpretacja danych wymaga zapoznania się z definicją wskaźnika intensywności deficytu lub nadwyżki zawodów (wyjaśnienie zostało przytoczone poniżej).

W – Wskaźnik intensywności deficytu lub nadwyżki zawodów

(iloraz średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie zgłoszonych w danym roku do średniej miesięcznej napływu bezrobotnych w danym zawodzie w takim samym okresie)

W rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych dla powiatu wejherowskiego w pierwszym półroczu 2014 roku wyodrębniono 157 zawodów deficytowych (w tym 87 MAX deficytowych), 46 zawodów zrównoważonych oraz 719 zawodów nadwyżkowych (w tym 608 nadwyżkowych).

Wykres 6. Struktura zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie wejherowskim w I półroczu 2014 r.

5.1. Zawody deficytowe

Zawodem deficytowym jest zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Wskaźnik zawodów deficytowych liczony jest, jako iloraz zgłoszonych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym do liczby rejestrujących się bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. W/w zawód charakteryzuje się wskaźnikiem intensywności deficytu większym od 1,1.

Zawody deficytowe w pierwszym półroczu 2014 roku stanowiły 17% ogółu zawodów. Wśród zawodów deficytowych występują takie, w których nie zarejestrował się żaden bezrobotny, ale zostały zgłoszone oferty pracy. Są to zawody maksymalnie deficytowe, dla których wskaźnik intensywności deficytu oznaczany jest jako MAX w badanym okresie było ich 87 (9,4% ogółu zawodów).

Pogłębiona analiza zawodów według kodu sześciocyfrowego dostarcza bardziej szczegółowych informacji na temat zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

W poniższej tabeli zaprezentowano 30 zawodów o najwyższych wskaźnikach deficytu zidentyfikowanych na lokalnym rynku pracy powiatu wejherowskiego w I półroczu 2014 roku. Zgodnie z zaleceniami Departamentu Rynku Pracy MPiPS pominięto zawody MAX deficytowe. Wykaz nie uwzględnia również zawodów tzw. „pozostałych”, czyli takich, których 2 ostatnie cyfry w kodzie zawodów wynoszą 9 i 0.

Im wyższy wskaźnik deficytu „W” tym większe szanse osób reprezentujących te zawody na podjęcie zatrudnienia na lokalnym rynku pracy. Nie mniej trzeba zauważyć, że w przypadku takich zawodów jak: asystent nauczyciela przedszkola oraz technik prac biurowych wysoki wskaźniki deficytu wynika z podejmowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Wejherowie działań związanych z aktywizacją rynku pracy (np. staże, prace interwencyjne).

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I-półroczu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"711903"	Monter rusztowań	10	0,3333	30
2	"531202"	Asystent nauczyciela przedszkola	7,5	0,3333	22,5
3	"341202"	Opiekun osoby starszej*	10,1667	0,5	20,3333
4	"611303"	Ogrodnik*	6	0,5	12
5	"833101"	Kierowca autobusu	1,8333	0,1667	11
6	"833202"	Kierowca ciągnika siodłowego	1,8333	0,1667	11
7	"411004"	Technik prac biurowych*	25,5	2,8333	9
8	"712202"	Głazurnik	1,3333	0,1667	8
9	"811104"	Operator koparki	1,3333	0,1667	8
10	"911102"	Sprzątaczką domowa	1,3333	0,1667	8
11	"711404"	Zbrojarz	6,5	0,8333	7,8
12	"721206"	Spawacz metodą TIG	1,1667	0,1667	7
13	"343203"	Florysta*	1	0,1667	6
14	"961301"	Robotnik oczyszczania miasta	0,8333	0,1667	5
15	"228301"	Fizjoterapeuta	1,5	0,3333	4,5
16	"222101"	Pielęgniarka	6,3333	1,5	4,2222
17	"524404"	Telemarketer	0,6667	0,1667	4
18	"711204"	Murarz-tylnkarz	0,6667	0,1667	4
19	"753403"	Tapicer meblowy	2	0,5	4

20	"711501"	Cieśla*	3,8333	1	3,8333
21	"515303"	Robotnik gospodarczy	19,3333	5,3333	3,625
22	"243302"	Opiekun klienta	0,5	0,1667	3
23	"421104"	Kasjer walutowy	1	0,3333	3
24	"712301"	Monter ociepleń budynków	1,5	0,5	3
25	"834401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	1	0,3333	3
26	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	4,3333	1,6667	2,6
27	"332101"	Agent ubezpieczeniowy	0,8333	0,3333	2,5
28	"723310"	Mechanik - monter maszyn i urządzeń*	0,8333	0,3333	2,5
29	"412001"	Sekretarka	1,8333	0,8333	2,2
30	"216602"	Grafik komputerowy multimedialny	0,3333	0,1667	2

Tabela 8. Ranking zawodów deficytowych w powiecie wejherowskim w pierwszym półroczu 2014 r.

5.2. Zawody zrównoważone

Zawody zrównoważone to takie, na które zapotrzebowanie na rynku pracy odpowiada liczbie osób poszukujących pracy w tych zawodach. Wskaźnik intensywności nadwyżki – deficytu mieści się w zakresie 0,9 – 1,1.

Zawody zrównoważone w pierwszej połowie 2014 roku stanowiły 5% ogółu zawodów.

Na koniec pierwszego półrocza 2014 roku w grupie zawodów zrównoważonych znalazły się m.in. takie zawody jak: dekarz, położna, nauczyciel przedszkola, agent celny, barman, kosmetyczka oraz tynkarz.

5.3. Zawody nadwyżkowe

Zawody nadwyżkowe to takie, na które zapotrzebowanie na rynku pracy jest mniejsze niż liczba zarejestrowanych bezrobotnych. Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) w zawodach deficytowych wynosi poniżej 0,9.

Wskaźnik zawodów nadwyżkowych liczony jest, jako iloraz zgłoszonych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym do liczby rejestrujących się bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Zawody nadwyżkowe w pierwszej połowie 2014 roku stanowiły 78% ogółu zawodów.

W okresie objętym badaniem, wśród zawodów nadwyżkowych pojawiły się zawody, którymi legitymowały się osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie, dla których to nie odnotowano ofert pracy. Zawody takie nazywane są zawodami maksymalnie nadwyżkowymi, a ich wskaźnik nadwyżki równy jest 0. W pierwszym półroczu 2014 roku takich zawodów było 608 (66% ogółu zawodów).

W Tabeli 9 zamieszczono ranking 30 zawodów o najwyższym poziomie wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów w pierwszym półroczu 2014 roku.

Lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I-półroczu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"235107"	Pedagog	0,1667	5	0,0333
2	"242222"	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,1667	4,6667	0,0357
3	"311204"	Technik budownictwa*	0,1667	4,6667	0,0357
4	"263102"	Ekonomista	0,1667	4,3333	0,0385
5	"311408"	Technik elektronik*	0,1667	4,1667	0,04
6	"351203"	Technik informatyk*	0,5	8,1667	0,0612
7	"721207"	Spawacz ręczny gazowy	0,1667	2,3333	0,0714
8	"713103"	Malarz konstrukcji i wyrobów metalowych	0,1667	2,1667	0,0769
9	"311504"	Technik mechanik*	0,5	6,3333	0,0789
10	"752208"	Stolarz meblowy	0,5	6	0,0833
11	"753402"	Tapicer*	0,5	5,5	0,0909
12	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	1,1667	12,5	0,0933
13	"214202"	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	0,3333	3,5	0,0952
14	"332302"	Zaopatrzeniowiec	0,1667	1,6667	0,1
16	"441203"	Listonosz	0,1667	1,5	0,1111
17	"713102"	Malarz budowlany	0,5	3,8333	0,1304
18	"243106"	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,6667	5	0,1333
19	"741101"	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,6667	4,8333	0,1379
20	"214303"	Inżynier inżynierii środowiska - instalacje sanitarne	0,1667	1,1667	0,1429
21	"611306"	Ogrodnik terenów zieleni	0,1667	1,1667	0,1429
22	"311303"	Technik elektryk*	0,5	3,3333	0,15
23	"311924"	Technik technologii odzieży*	0,3333	2,1667	0,1538
24	"241304"	Specjalista bankowości	0,1667	1	0,1667
25	"241306"	Specjalista do spraw finansów	0,1667	1	0,1667
26	"331203"	Referent (asystent) bankowości	0,1667	1	0,1667
27	"721306"	Blacharz samochodowy*	1,1667	6,6667	0,175
28	"242217"	Specjalista administracji publicznej	0,3333	1,8333	0,1818

29	"325511"	Technik ochrony środowiska*	0,1667	0,8333	0,2
30	"721402"	Monter kadłubów okrętowych*	0,8333	4	0,2083

Tabela 9. Ranking zawodów nadwyżkowych w powiecie wejherowskim w I półroczu 2014 r.

Z zawodami nadwyżkowymi mamy do czynienia wówczas, gdy do PUP wpływa mniejsza ilość ofert pracy w danym zawodzie w stosunku do rejestrujących się osób bezrobotnych. Im mniejsza wartość wskaźnika, tym większy poziom nadwyżki danego zawodu. Osoby reprezentujące te zawody mają większe problemy ze znalezieniem pracy na lokalnym rynku pracy. Pod względem poziomu wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów zdecydowanie na czołowych pozycjach znajdują się takie zawody jak: pedagog, specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, technik budownictwa oraz ekonomista.

Jak wynika z analizy danych (Tabela 9), wykazane zawody należą do zawodów nadwyżkowych. W w/w zawodach najtrudniej było znaleźć zatrudnienie z powodu braku ofert pracy. Nie mniej zważywszy na fakt, iż nie wszystkie oferty pracy zgłaszane są przez pracodawców do Urzędu Pracy w/w dane nie odzwierciedlają w pełni stanu faktycznego.

6. Analiza bezrobocia według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy

W pierwszym półroczu 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie zarejestrowało się 4 475 osób bezrobotnych posiadających doświadczenie zawodowe. Analogicznie w pierwszym półroczu 2013 roku zarejestrowano 5 110 takich osób. W 2014 roku nastąpił spadek rejestrujących się osób bezrobotnych posiadających doświadczenie.

Najliczniej rejestrowały się osoby, których ostatnie miejsce pracy wg PKD należało do sekcji:

- Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 1 006 osób,
- Przetwórstwo przemysłowe - 744 osoby.

Warto zauważyć, że w każdej z tych sekcji liczba zarejestrowanych osób znacznie przewyższała liczbę ofert pracy.

Najwięcej ofert pracy w 2014 roku zgłosili pracodawcy, których działalność zaliczana jest do takich sekcji PKD, jak:

- Budownictwo – 532 oferty,
- Przetwórstwo przemysłowe – 450 ofert,
- Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 435 ofert,

Biorąc pod uwagę rodzaj działalności ostatniego miejsca pracy wśród bezrobotnych, według stanu w końcu 2014 roku, dominowali przedstawiciele zawodów sklasyfikowanych w następujących sekcjach PKD:

- Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 1 809 osób,
- Przetwórstwo przemysłowe – 1 229 osób,
- Budownictwo - 867 osób.

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w I-półroczu	Bezrobotni i stan w końcu I-półrocza	Oferty pracy zgłoszone w I-półroczu	Oferty pracy stan w końcu I-półrocza
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	67	123	45	2
Górnictwo i wydobywanie	5	8	2	0
Przetwórstwo przemysłowe	744	1229	450	156
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	17	27	2	1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	30	59	15	3
Budownictwo	614	867	532	68
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1006	1809	435	47
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	179	279	96	32
Transport i gospodarka magazynowa	171	238	51	3
Informacja i komunikacja	52	61	46	2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	81	124	70	17
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	41	51	20	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	112	152	110	13
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	201	239	199	47
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	115	154	239	4
Edukacja	86	148	68	4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	78	152	157	16
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	36	55	44	2
Pozostała działalność usługowa	183	314	67	7
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	12	19	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	645	842	0	0
Ogółem	4475	6950	2648	424

Tabela 10. Bezrobocie wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy w powiecie wejherowskim w I półroczu 2014 r.

7. Wnioski

„Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dla powiatu wejherowskiego dotyczący pierwszego półrocza 2014 roku pokazuje, że sytuacja na lokalnym rynku pracy uległa znacznej poprawie. Stopa bezrobocia wynosiła 14,6%. Należy jednak nadmienić, że problem bezrobocia jest bardzo złożony. Przedstawiona analiza ilościowa w pełni go nie odzwierciedla i nie charakteryzuje. Diagnoza zapotrzebowania na zawody i specjalności na lokalnym rynku pracy opracowywana na podstawie ofert pracy przekazanych przez pracodawców publicznym instytucjom zatrudnienia nie zawsze jest miarodajnym źródłem informacji, ponieważ większość pracodawców sięga po pomoc urzędów pracy dopiero wówczas, gdy inne metody rekrutacji zawiodą.

Ponadto zebrane w raporcie dane mają charakter krótkookresowy - dotyczą sytuacji na dzień 30.06.2014 roku. Przy podejmowaniu jakichkolwiek decyzji podyktowanych zebranymi tu informacjami, wskazanym jest połączyć je z innymi źródłami informacji, pozwalającymi na szersze spojrzenie na tutejszy rynek pracy i zachodzące na nim zmiany.

Podsumowując część diagnostyczną monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przeprowadzonego w powiecie wejherowskim za pierwsze półrocze 2014 roku można wyciągnąć następujące wnioski:

- wg stanu na dzień 30.06.2014 roku w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie znajdowały się 8 249 osób bezrobotnych;
- spośród całej liczby osób bezrobotnych, znajdujących się w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie w końcu pierwszego półrocza 2014 roku większość posiadała zawód. Podział przedstawiał się w następujący sposób: 7 013 osób bezrobotnych posiadających zawód, co stanowiło 85,0% ogólnej liczby osób bezrobotnych, 1 236 osób bezrobotnych bez zawodu, co stanowiło 15,0% ogólnej liczby bezrobotnych;
- w powiecie wejherowskim w pierwszej połowie 2014 roku najliczniejszą grupę zawodową stanowili sprzedawcy (1 146 osób);
- do dnia 30.06.2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie zarejestrowanych zostało 5 516 osób, z czego osoby posiadające zawód stanowiły 81% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych zaś osoby bezrobotne bez zawodu – 19% ogólnego napływu;
- w pierwszej połowie 2014 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Wejherowie wpłynęło 2 648 ofert pracy tj. o 832 oferty więcej niż w pierwszym półroczu 2013 r.;
- analiza grup zawodowych, do których skierowano największą liczbę ofert pracy pozwala wskazać na: sprzedawców (227 ofert pracy), techników prac biurowych (153 oferty pracy) a także robotników gospodarczych (116 ofert pracy);
- zawody deficytowe w powiecie wejherowskim w w/w okresie to te, na które zapotrzebowanie na rynku pracy było większe od liczby bezrobotnych gotowych przyjąć oferowane im stanowiska. Wśród nich należy wymienić: monterów rusztowań, asystentów nauczyciela przedszkola, opiekunów osoby starszej, ogrodników, kierowców autobusu oraz kierowców ciągnika siodłowego;
- pod względem poziomu wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów zdecydowanie na czołowych pozycjach znajdują się takie zawody jak: pedagog, specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich

i turystycznych, technik budownictwa, ekonomista, technik elektronik oraz technik informatyk;

- w pierwszym półroczu 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wejherowie zarejestrowało się 4 475 osób bezrobotnych posiadających doświadczenie zawodowe.

Z przedstawionych w powyższym raporcie analiz wynika, że rynek pracy w powiecie wejherowskim nadal charakteryzuje głęboka nierównowaga. W stosunku do składanych przez pracodawców ofert pracy, w większości zawodów i specjalności występuje nadmiar osób poszukujących pracy. Procesy zachodzące w życiu społecznym i gospodarczym powodują zmiany na rynku pracy, które wymuszają na społeczeństwie zmianę podejścia do pracy. Nowa sytuacja wymaga od osób poszukujących zatrudnienia elastyczności zawodowej oraz aktywności edukacyjnej i coraz większej mobilności.

Opracowanie monitoringu:

Magdalena Barzowska – pośrednik pracy
pod kierunkiem Pani Alicji Rompca
kierownika Działu Pośrednictwa Pracy

Z up. Starosty Wejherowskiego
Z-ca Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy
w Wejherowie

Anna Kulik